

Allâha İbâdetin Genel Esâsı

– Polat Akyol · 04 Mayıs 2020

ALLÂH'A İBÂDETİN GENEL ESÂSİ

Mukaddime:

Rahmân ve Rahîm olan Allâh'ü Teâlâ'nın Adıyla...

Hamd, Allâh'a mahsustur. O'na hamd eder, O'ndan yardım ve mağfîret dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. O'nun hidâyete erdirdiğini hiç kimse sapıramaz, saptırdığını ise hiç kimse hidâyete erdiremez. Şehâdet ederim ki, Allâh'tan başka ibâdete lâyık hiçbir ilâh yoktur. Ve yine şehâdet ederim ki, Muhammed aleyhisselâm O'nun kulu ve Rasûlü'dür...

Bundan sonra:

Şeyh'ul İslâm Muhammed bin Abd'il Vehhâb Rahimehullâh şöyle demiştir: “Denilse ki: “Allâh'ın emrettiği en büyük emir nedir?” Denilir ki: “Yukarıda açıkladığımız gibi Allâh'ı ibâdetinde tevhid etmektir (birmek; ibâdeti yalnızca Allâh'a yöneltmektir). Allâh'ın nehyettiği en büyük nehiy de Kendisi'ne şirk koşulmasıdır. Şirk, Allâh ile birlikte başka varlıklara du'â (ibâdet) etmek veya bunun dışındaki ibâdet çeşitleriyle söz konusu varlığa yönelmektir. Her kim, ibâdet çeşitlerinden herhangi birini Allâhu Teâlâ'dan başkasına yöneltirse; o kişi, yöneldiği varlığı rabb ve ilah edinmiştir ve başka bir varlığı Allâh'a ortak koşturmuşur.”

Denilse ki: “Bir olan Allâh'a ibâdetin genel esâsı (veya ta'rîfi) nedir?” 1 Muellefât'uş Şeyh, 1/379-381; ed-Durar'us Seniyye, 1/155-158

Derim ki: “Allâh'ın emirlerine uymak, nehyettiklerinden kaçınmak sûretiyle ona itâ'at etmektir.” Denilse ki: “Allâhu Teâlâ'dan başkasına yapılması asla câiz olmayan ibâdet çeşitleri nelerdir?” Derim ki: “Du'â, isti'âne (yardım istemek), istigâse (medet um-mak), kurban kesmek, nezr (adak adamak), havf (korkmak), recâ (ümit etmek), tevekkül, inâbe (yönelmek), muhabbet (sevgi), haşyet (bilerek korkmak), rağbet (ar-zulamak) ve rahbet (çekinerek korkmak), te'llüh (ilah edinmek, ibâdet etmek), rukû, secde, huşû' (itâ'at ederek sakınmak), tezellül (huzurunda alçalmak), ta'zîm (yüceltmek) bunun çeşitlerindedir ki bunlar ilahlığın özelliklerinden (ilaha has) olan ibâdetlerdir. Du'â'nın (bir ibâdet çeşidi oluşunun) delili Allâhu Teâlâ'nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Mescidler yalnız Allâh'ındır. O hâlde Allâh ile birlikte hiçbir kimseye du'â (ibâdet) etmeyin.” (Cin 72/18)

Ve yine Allâhu Teâlâ'nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Gerçek du'â, ancak O'na yapılır. O'ndan başka du'â ettikleri ise onlara hiçbir şekilde icâbet edemezler (karşılık veremezler)...” (Ra'd 13/14)

Allâhu Teâlâ'nın şu kavline kadar:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“ Oysa (uzanıp suyu avuçlamadıkça) su onun ağzına gelmez. İşte kâfırların du'âsı, böyle boşa gitmektedir.” (Ra'd 13/14)

İsti'âne'nin (yardım istemenin, bir ibâdet çeşidi oluşu-nun) delîli Allâhu Teâlâ'nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Yalnız Sana ibâdet ederiz ve yalnız Sen'den yardım dileriz.” (Fâtiha 1/4)

İstigâse'nin (medet ummanın, bir ibâdet çeşidi oluşu-nun) delîli Allâhu Teâlâ'nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Siz Rabbinizden yardım bekliyordunuz. O da hemen du'ânıza icâbet etti...” (Enfâl 8/9)

Âyetin tamamı şöyledir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Gerçek du'â, ancak O'na yapılır. O'ndan başka du'â ettikleri ise onlara hiçbir şekilde icâbet edemezler (karşılık veremezler). Onların durumu ancak ağzına gelsin diye suya avuçlarını uzatan kimse gibidir. Oysa (uzanıp suyu avuçlamadıkça) su onun ağzına gelmez. İşte kâfırların du'âsı, böyle boşa gitmektedir.” (Ra'd 13/14)

Zebh'in (kurban kesmenin, bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhu Teâlâ'nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“De ki: Namazım, kestığım kurban, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allâh içindir. O’nun hiçbir ortağı yoktur. Bana böyle emrolundu ve ben Müslümanların ilkiyim.” (En’âm 6/162-163)

Nezr’in (adâk adamanın, bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Onlar adâklarını yerine getirirler ve şerri yaygınlaşmış olan (o) günden korkarlar.” (İnsân 76/7)

Havf’ın (korkmanın, bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“İşte bu şeytân, ancak kendi dostlarıyla korkutur. Eğer îmân eden kimselerseniz, onlardan (kâfırlardan) değil, Ben’den korkun.” (Â-i İmrân 3/175)

Recâ’nın (ümit etmenin, bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"Kim Rabbine kavuşmayı ümit ediyorsa sâlih amel işlesin ve Rabbine ibâdetinde hiç kimseyi ortak koşmasın." (Kehf 18/110)

Tevekkül’ün (bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Eğer gerçekten îmân ediyorsanız, yalnız Allâh’a tevekkül edin.” (Mâ’ide 5/23)

İnâbe’nin (yönelmenin, bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Rabbimize yönelin ve O’na teslîm olun...” (Zümer 39/54)

Muhabbet’in (sevginin, bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“İnsanlar içinde, Allâh’tan başkasını niddler (eşler, denkler ve ortaklar) edinenler vardır ki onlar, bunları Allâh’ı sever gibi severler. İmân edenlerin ise Allâh’a olan sevgileri daha güçlüdür...” (Bakara 2/165)

Haşyet’in (bilerek korkmanın, bir ibâdet çeşidi oluşu-nun) delîli Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“O hâlde insanlardan korkmayın, Ben’den korkun” (Mâ’ide 5/44)

Rağbet’in (arzulamanın, bir ibâdet çeşidi oluşunun) ve Rahbet’in (çekinerek korkmanın, bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhü Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Şüphesiz onlar hayırlı işler yapmaya koşarlar, rağbet ederek (arzulayarak) ve rahbet ile (çekinerek korkarak) Bize du’â ederlerdi. Ve onlar Bize karşı huşû duyarlardı (itâ’at ederek sakınırlardı).” (Enbiyâ 21/90)

Te’ellüh’ün (ilah edinme ve ibâdet etmenin, bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“İlahınız bir tek ilahdır, O’ndan başka -ibâdete lâyık, hak- ilah yoktur. O Rahmân’dır, Rahîm’dir.” (Bakara 2/163)

Rukû ve secdenin (ibâdet çeşidi olmalarının) delîli, Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Ey îmân edenler! Rukû edin, secde edin, Rabbinize ibâdet edin, hayır işleyin; umulur ki kurtuluşa erersiniz.” (Hac 22/77)

Huşû’nun (itâ’at ederek sakınmanın, bir ibâdet çeşidi oluşunun) delîli Allâhu Teâlâ’nın şu kavlidir:

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

“Kitâb ehlinden öyleleri vardır ki Allâh’a inanırlar, size indirilene ve kendilerine indirilene, Allâh’a karşı huşû içinde (itâ’at ederek sakınarak) inanırlar. Onlar, Allâh’ın âyetlerini az bir bedele satmazlar” (Âl-i

İmrân 3/199)

İşte bu ve benzeri âyetler...

Bu ibâdet çeşitlerinden herhangi birisini Allâhu Teâlâ'dan başkasına her kim yöneltirse Allâh'tan başkasını O'na (ibâdet) ortak koşmuş olur. Denilse ki: "Allâh'ın emrettiği en büyük emir ne-dir?" Denilir ki: "Yukarıda açıkladığımız gibi Allâh'ı ibâdette tevhîd etmektir (birlemek; ibâdeti yalnızca Allâh'a yöneltmektir). Allâh'ın nehyettiği en büyük nehiy de Kendisi'ne şirk koşulmasıdır. Şirk, Allâh ile birlikte başka varlıklara du'â (ibâdet) etmek veya bunun dışındaki ibâdet çeşitleriyle söz konusu varlığa yönelmektir. Her kim, ibâdet çeşitlerinden herhangi birini Allâhu Teâlâ'dan başkasına yöneltirse; o kişi, yöneldiği varlığı rabb ve ilah edinmiştir ve başka bir varlığı Allâh'a ortak koşmuştur. Bunun dışındaki ibâdet çeşitleriyle söz konusu varlığa yönelmesi hâlinde de aynı şekildedir. 20 (Müellefât'uş Şeyh'in muhakkiki bu son cümlelerin tekrar edilmesinin müstensihlerden, yani risâleyi yazıya geçirenlerden kaynaklanan bir hata olabileceğine işâret etmiştir, zîrâ ifâdenin akışına uymamaktadır. Biz yine de metne sadık kalmak için bu ibâreyi aynen tercüme ettik.)

Allâhu Teâlâ'nın nehyettiği ve müşrikleri kınadığı şirkin bu olduğuna delil teşkil eden âyetler yukarıda geçmiştir.

Allâh Subhânehu ve Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"Hiç şüphesiz Allâh, Kendisi'ne şirk koşulmasını bağışlamaz; bundan aşağısını dilediği kimse için bağışlar. Kim Allâh'a ortak koşarsa derin bir sapıklıkla sapmıştır." (Nisâ 4/116)

Yine Allâhu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

"Kim Allâh'a şirk koşarsa muhakkak ki Allâh ona cenneti harâm kılar, onun varacağı yer ateştir. Zulmedenlerin yardımcıları da yoktur." (Mâ'ide 5/72)

Vallâhu A'lem (Allâh en doğrusunu bilendir)! 23 (Ed-Durar'us Seniyye'de risâle, el-Mâ'ide 5/72 âyetinin hemen ardından Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e salât ile sona ermektedir: "Allâh'ın Salât'tı Muhammed'in üzerine olsun) Allâhümme Âmîn!.."

HÂTİME Hamd âlemlerin rabbi olan Allâh'a mahsustur. Salât ve selâm yaratılmışların en hayırlısı Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem'in, âlinin ve ashabının üzerine olsun.

Yardım ve başarı, izzet ve şeref Allâh'tandır.O, her şeyin en iyisini bilendir.Muvahhid Kullara Selâm Olsun.Polat Akyol.

KAYNAK:

1 Muellefât'uş Şeyh, 1/379-381; ed-Durar'us Seniyye, 1/155-158

2 el-Cinn 72/18

3 er-Ra'd 13/14

4 er-Ra'd 13/14

5 Âyetin tamamı şöyledir: "Gerçek du'â, ancak O'na yapılır. O'ndan başka du'â ettikleri ise onlara hiçbir şekilde icâbet edemezler (karşılık veremezler). Onların durumu ancak ağzına gelsin diye suya avuçlarını uzatan kimse gibidir. Oysa (uzanıp suyu avuçlamadıkça) su onun ağzına gelmez. İşte kâfirlerin du'âsı, böyle boşa gitmektedir." (er-Ra'd 13/14)

6 el-Fâtîha 1/4

7 el-Enfâl 8/9

8 el-En'âm 6/162-163

9 el-İnsân 76/7

10 Âl-i İmrân 3/175

11 el-Kehf 18/110

12 el-Mâ'ide 5/23

13 ez-Zümer 39/54

14 el-Bakara 2/165

15 el-Mâ'ide 5/44

16 el-Enbiyâ 21/90

17 el-Bakara 2/163

18 el-Hacc 22/77

19 Âl-i İmrân 3/199

20 Müellefât'uş Şeyh'in muhakkiki bu son cümlelerin tekrar edilmesinin müstensihlerden, yani risâleyi yazıya geçirenlerden kaynaklanan bir hata olabileceğine işâret etmiştir, zîrâ ifâdenin akışına uymamaktadır. Biz yine de metne sadık kalmak için bu ibâreyi aynen tercüme ettik.

21 en-Nisâ 4/116

22 el-Mâ'ide 5/72

23 Ed-Durar'us Seniyye'de risâle, el-Mâ'ide 5/72 âyetinin hemen ardından Rasûlullah Sallallâhu Aleyhi ve Sellem'e salât ile sona ermektedir: "Allâh'ın Salât'tı Muhammed'in üzerine olsun (Âmîn)!.."

Şeyh'ul İslâm Muhammed bin Abd'il Vehhâb Rahmetullahi Aleyh